

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایکی آیدہ برنشر اولنور

مندرجات

افادہ مرہام
تاریخ عثمانی انجمنی تعلیاتی واعضاسنک اسامیسی
اوراق قدیمہ ووثائق تاریخیہ من عبدالرحمن شرف
ایکنجی (جرہ) حربی اوزرینہ وبقہ لر صفوت
روم سلجوقی دولتک انراضیلہ تشکل ایدن طوائف ملوک توحید
عثمانلی تاریخ نویسری ومورخری نجیب عاصم
سلسلہ وقوعات دولت علیہ دہ ضبط ایدلیان ۱۱۴۲ سنہ سی حادثاتی .. محمدعارف
تفرقہ : تاریخ سلطان محمدخان ثانی. مؤلفی قریشو وولوس. مترجمی قارولیدی

استانبول

انجمن احسان و ترقی

طبع و ترقی

۱۳۲۸

عثمانی تاریخ نویسی و مورخ‌نویسی

مدخل

اسلامیتک برنجی عصرنده ضبط وقوعاته همت ایدلمش ایدی .
راویلرک صدورنده وشاعرلرک اشعارنده محفوظ قالش اولان بو عصرک
وقوعاتی ایکنجی عصرده صحایف توارینجه انتقال ایتدی ، راویلرک
روایتلرنده کوریلن اختلاف ، وقایمک مختلف صورتلرده نقلی انتاج
ایتدیکندن وقایع نویسلر روایات مختلفه و متخالفهیی اثرلرینه درج
ایدرک راویلرک سلسله روایاتی ده قیده اعتنا ایشلردر . مؤرخین اسلامیه
بوملکده اوچنجی عصر نهایته قدر دوام ایتش ، اوندن سوکره بتون
شرقده جاری اولان شئون نین اصولنه مراجعت ایدلشدر .

عثمانلیرک اوائلنده دخی وقایع راویلره اسناد اولتیورسهده عمربلرده
اولدینگی کچی اسلرینک قیدینه اعتنا ایدلیور ؛ یالکز وقعه راویدن مروی
اولدینگی بیان وبک اندر اوله رق اسمی آتیان اولتیور .

دولت عثمانیه نك تشکلندن سوکره مرور ایدن برعصردن زیادهجه
برمدتده جریان ایدن وقوعات قید ایدلمش و آنجق ایکنجی عصر عثمانیه
تاریخ یازلمنه باشلامشدر . واقعا کلیولیلی مؤرخ عالی « کنه الاخبار » نده
سلطان عثمان دوری مشایخنن « بری دخی واصل بالله عاشق پاشادرکه
مزبور مخلص پاشانک فرزند هدایت مندیدر ، مرقد منوری قیرشهرده
زیارتکاه مسلمین اولوب مظهر اجابت دعوات ایدوکی مقرردر . ترکی
نظمه برکتاب تألیف ایدوب اصول مقامات سالکینی آنده بر بر بیان
ایتشلردر . بیط ترکی لسانله تاریخ آل عثمان یازمشدر . افاده سنی عوام
وخواصه شامل اولماسین اراده قلمشدر . بو حقیقه مرقد پاکچی زیارت

و اول کتابی قرائت میسر اولمشدی [۱] « دیورسده او قودینتی بیان ایلدیکی اثر تاریخ اولیوب » اصول مقامات سالکینی « بیلدیردیکی کتاب اولدینتی برینک تاریخ و دیگرینک کتاب اولدینتی بیانیله نابتدر. ینه عالی روم ایلی به مرور وقعه سنی یازدینتی صیره ده « اما مرحوم عاشق پاشا تاریخده برکون سلیمان پاشا ایدنجقده کی تماشانی تماشا ایدرایکن . [۲] » دیورایسده تره سی اوزرنده کی منظوم کتابه دن ۶۷۰ ده تولد ۷۳۳ ده وفات ایتدیکی مثبت اولان عاشق پاشانک ۷۵۸ سنهنده وقوع بولان روم ایلی به مرور کیفیت یازمه یه جفتی دوشونهمیور . عاشق پاشانک نه تاریخی ونده او یله برشی یازدینتی بشقه بریده کور یله مدیکدن عاشق پاشا زادنک یا خوددها طوغری اولوق اوزره ، تاریخک بالاسنده « عاشق پاشا تاریخی » افاده سی مندرج اولدیندن عالینک بوندن یا کیلدینتی و اوتاریخی اوکا عطف ایتدیکی مستبان اولیور .

تاریخ کتابلرنده کوریلن قیوداته نظر آیلک مورخلرمن « اورج بک » وه یخشی ققیه ، اولدینتی آکلاشیلور . شوایکی ذاتدن اورج بکی یالکز اندرون تاریخی مؤلفی عطابک اثرینک اوچنجی جلدنده : « لسان ترکی » قدیم ایله سلطان عثمان و اورخان عصری وقوعاتی مین ، دردیبه مأخذلری میاننده ذکر ایدیور . طیارزاده نک شو افاده سندن اورج بکک برنجی و ایکنجی پادشاهلر دورینی ادراک ایتش برذات اوله جنی آکلاشیلورسده شمدی به قدر هیچ بر مؤرخ و تذکره نویسک بویله بر اثر و مؤثر دن بحث ایتدیکی کورلمدیکی کی اندرون تاریخک اکثر مأخذلری طوب قیو سرای همایوننده کی کتیخانه لردده بولنان آثار تاریخیه اولوب اورالرده ده نه بوکا ونده بویله یالکز ایکی ایلک پادشاه عصرینی کوستر بر اثره هنوز تصادف ایدیلهمشدر . تواریخ عثمانیه ده سلیمان چلبی بندکانندن بر اورج

[۱] عالی ، کنه الاخبار: ج ۵ ص ۴۰ .

[۲] عالی ، کنه الاخبار : س ۴۵ .

بک ذکر اولنیور . اگر عطا بک نقل ایتدیکی اثرک مؤلفی بوذات ایسه کتابی هیچ اولمازسه سلطان مراد خداوندکار عهدی نهایتنه قدر کتیرمک ایجاب ایدر ایدی . بوندن اوچ درت آی اول برذات طرفدن ارطغرل سانجانه ملحق واینه کول قضانه مربوط دومانیچ ناحیهنک مرکزی اولان حصار کوی مجدنده عثمان غازی دوری وقوعاتی حاوی یازمه بر تاریخ بولندیفی خبر ویرلسی اوزرینه بونک اورج بک اثری اوله جنی تخمین اوله رقی ارسالی خداوندکار ولایتنه یازلمش ایدی . والی بک افندیکن تشکره شایان اولان تحقیقاتی سایه سنده کتاب بولنوب تاریخ عثمانی انجسته آلدیرلشدی . ایدیلن معاینه ده کتابک سلطان مراد ثالث نامه زعیم محمد بک تألیف ایلدیکی « جامع التواریخ » اولدیفی آکلاشیلدی . استانبول کتبخانه لرنده متعدد نسخه لری بولدیفی جهته لرینه اعاده سنه قرار ویرلدی . ایکنجی مؤرخه کهنجه عاشق پاشا زاده تاریخنده شیخ یحیی فقیه [۱] دیه ذکر اولنان ذاتک آدینک اول و آخرنده کی لقبه باقیلیرسه هم علما وهم ده مشایخدن اولدیفته حکم اولنور . عاشق پاشا زاده تاریخنده چلبی سلطان محمد روم ایله ایکنجی دفعه - اوکا نظراً برنجیدر - مروری بیان ایدرکن « اورخانک امامی اوغلی یحیی فقیهک اونده خسته اولدم کیوده...» دیمنه نظراً اوزمان بونک حیاتده اولوب شمدی ازمید سانجانی داخنده کی کیوه قصبه سنده ساکن اولدیفی و اورخان بکک زماندن اعتباراً یاشادینی آکلاشیلور . عاشق پاشا زاده نک افاده سندن یحیی نک باباسی اورخان غازیکن امامی اولدیفی کاتب چلبینک کشف الظنوننده بوامامک آدی الیاس ایدوکی کوریلور .

یحیی فقیهک یاشادینی عصر شورته تعیین ایتدکن صوکره بر تاریخ کتابی یازوب یازمدینکک تدقیقی ایجاب ایدر . کاتب چلبی کشف الظنوننده عاشق پاشا زاده تاریخنی بیان ایدر ایکن: بوتاریخ نویک تاریخنده کی وقوعاتی

یحشی بن الیاسک کتابتدن اخذ ایلدیکنی واونکده پدیری الیاسدن ایشدیکی شیلری اورایه نقل وتودیع ایندیکنی بیان ایدر. حال بوکه عاشق پاشازاده ییلدیرم یازید خانه کلنجه یهدک اولان وقوعائی « امام اغلندن نقل ایدرین » دییور، شیخ یحشی فقیهی راوی اولمق اوزره کوسترییور.

نشری «جهانما» سنده ارطغرل غازی نك آنا طولی به ووردنده سلجوقی قیلرله تا تارلر آراسنده وقوعنه راست کلوب مداخله سیله غالبیتک سلجوقی قیلر طرفده تقرر ی قننده کی حکایه معلومه بی بیان ایدر ایکن: « بعضی قناتدن ایشتم که حتی قدوة المتقین مولانا ایاس ایتدی، بن اورخانک رکب دارنه بولشدم بیر کشی ایدی، ایتدی آتمدن و ددمدن ایشتم .. » دییور. بوندن کاتب چلینک بواسی الیاس دیه ضبط وعاشق پاشا زادهده اسمی تصریح اولنمیان یحشی فقیهک پدیری ظن ایشدر دیه خاطره کله ییلیر. مع مافیہ نشرینک ضبط ایتدیکی بواسمک اولنده کی القابه کوره ایاسک علمادن تقوا ایله متعارف برذات اولدینی آکلاشیلور. نشرینک یاشادینی زمانه نظراً غایت پیر اولان اورخانک رکب دارینه یتشن بو کهنک زمانتی ادراک ایدمهیه. جکندن ایاسک بر تاریخ تالیف ایش اولماسی خاطر لانه ییلیر. بلکه مولانا ایاسک یازدینی بوتاریخی کاتب چلبی ده کورمش وعاشق پاشا زاده صریح بر صورتده افاده ایلدیکی حالده سیله بوندن ذهول ایدرهک راوی اولان یحشی فقیه اسناد ایشدر [۱].

هر حالده شوایکی تاریخ موجود دکدر. برنجینک وجودی قول مجرددن عبارتدر. ایکنجیسی ایسه - بالاده کی محاکماتدن مستبان اولدیتنه

[۱] کشف الظنونک صوک استنبول باصه سنده یحشی دیه کوسترییور. یحشی شرقده اولدینی کبی عثمانیلر دهده یازمچی معنا سنه چوق زمانلر قول لانیلش بر لقبدر؛ فقط یوقاریدمویردیکمز تفصیلاتدن بو کله نك بر نقطه سی دوشدیکی آکلاشیشدر. برده عثمانلی امراتندن مشهور میور طاش پاشا زاده یحشی بک واردر که سلطان مراد خداوندکار دورنده پراوادی فتخنه مأمور اوش و ۸۰۵ سنه سی آتقره وقعه سنده شهید اولشدر.

کوره - مجھولیت پردہ سیلہ اور تولید . بناء علیہ بوائلر بولنوب میدانہ
چقاریلنجہ بہ قدر موجودیتلرندن شہہ ایدرز . ایلک اول وقوعات عثمانیہ بہ
دائر معلومات ویرن «احمدی» و عثمانی تاریخہ دائر کتاب یازان «حزہ وی» در .

احمدی

کرمان بکلکنده ویا لطیفینک قولنجہ سیواسنہ تولد ایدن بوذات
اودورک عادتق اوزرہ مصدرہ ا کمال تحصیل ایلہ مملکتہ عودت ایلدی .
مملکتہ حکومت ایدن بکلرک خدمتلرنده بولدی، حتی لطیفی تذکرہ سندہ
بوی بکلرندن امیرسلیمان خدمتہ بولدیقتی تصریح ایدیور . صوک کرمان
بکی یعقوب بکل کوتاہیہدہ کی مدرسہ سی دیوارندہ محکوک اولان
وقفنامہ سندہ بابانک آدی سلیمان اولہرق کولترلدیکنہ کورہ امیرسلیمانک
ایستہ بوذات اولہ جغہ شہہ قالماز . کرمان ایلنک ییلدیرم یازید زمانندہ عثمانلی
اولکانہ الحاقی مناسبتلہ احمدی دہ تابعیت عثمانیہ بہ داخل اولمش وشہزادہ
سلیمان چلی بہ انتاب ایشدر . لطیفی وقایعہ ۸۱۵ سنہ سندہ اولہرق قید ایدر .
شاعر لکلہ مشہور اولان بوذاتک شعری و ملک ادیبی حقندہ
بورادہ معلومات ویرمک ، مطالعہ بیان ایتک صدد خارجندہ در .
بونو متوفی مترکیب پک کوزل تعمیق ایشمش وفوؤاد بک برادر مزدہ
ترجمہ ایلدیکی ادبیات عثمانیہ تاریخندہ پک اعلا آکلامشدر . بوذاتک تاریخ
عثمانی بہ دائر اولان بیاناتی عیناً نقل و اقتباس ایدہ جکر . حسہ نظامینک اسکندر
نامہ سنک عینی ناملہ ترجمہ سندن عبارت اولان بوائلر بعض مدققینک بیاناتہ
کورہ ایلک اوچکہ کرمان اوغللرندن امیرسلیمان نامہ یازمش ایکن صوکرہ
عثمانلی شہزادہ سی سلیمان چلی بہ اهدا ایدمش وایستہ بوسیلہ - بلکہ
کرماندرہ دائر یازیلان فقرہ تاریخہ یرینہ - تاریخ عثمانی بہ عائد بر باب علاوہ
اولمشدر .

حمزہ وی

احمدینک برادری اولان بوذات دخی امیر سلیمان چلینک مصاحبی ایدی . عالی بوذاتک « جامع المکنونات » آدلی براری اولدیندن بحث ایدیور ، حتی ییلدیرم بایزیدخان ایله تیمورک ملاقات ایدوب ایلك دفعه برابر یوغورد ییه جکلری حتمده سلطان احمد ایلكانی یه عطف اولنان تقال حکایه سنی بو کتابدن نقل ایلور [۱] . آندن دخی بو کتابک ییلدیرم بایزیدک صولڈمانه قدر اولان وقوعاتی محتوی اولدینی آکلاشیلور . عالیک ماخذلری میانده موجود اولدینغه شبه اولیان بو کتابی کاتب چلبی کورمش اولیلدرکه کشف الظنونده ذکر ایتجور .

شونی دخی علاوه ایدلم : عالی [۲] حمزہ وینک عم نبوی قصه سنی محتوی و حمزہ نامه اسمندہ ۲۴ چلدلک منظوم و مشور بر کتاب قلمه آلدینتی و آندن سوکره بولقبه تلقب ایتدیکنی بیان ایدیور . حال بوکه روان کوشکنده سلطان محمود خان اولک تأسیس بیوردینی کتبخانه ده برجلدی موجود اولان بو کتابک قرداشی احمدینککی کبی آدی « اسکندر نامه » اولدینی وطبری و سائرہ کبی کتابلردن مقتبس و اہالی بی شجاعتہ آلدیرمق فکرلہ قلمہ آلمش « اسکندر ذوالقرنین » قصه سی اولدینی مسنن اولور .

احمدینک اسکندر نامه یه درج ایلدیکی تاریخ عثمانی یه عائد منظومہ تک حشو یاتی طی ایدیلہرک بروجه آتی مقاله یه تذیل ایلدی :

سوردی تولور حال غازی و شہید	بیرکون اول سلطان علا دین شہید
اولہ کیم غازی اورالر انکا آد	پس موس ایتدی کہ ایدہ اول جہاد
و آردی و کیندی انونکله منزله	عسکرنی جمع ایدوب کیردی یولہ
اولیش ایدی یولده انک قرداشی	دانی کولک الب، اوغزدن چوق کشی

[۱] عالی کنہ الاخبار ج ۵ ، ص ۱۲۹ .

[۲] عالی ، کنہ الاخبار ج ۵ ، ص ۹۴ .

قته کلدی خلایق یوکنه [۱]	قته دن چون کلدی سلطان اوکنه
بوخله احسان وانعام ایلدی	بایلره اعزاز واکرام ایلدی
کیم ایل اوروب اولو [۲] دیلر کافری	دار کفره صادی اورادن جری
لاجرم اولدی جهانده نامدار	انده ارطکر [۳] ل چوق ایدی کارزار
ایتدی لشکر دار کفری پایمال	اوردی یحد ایل آله کنج ومال
تا که اوله کافرک ایشی تباہ	اول پوره [۴] ده دردی برقع وقت شاه
ایشدیچک کافر اولدوغن روان	ملحد و تانا [۵] انونکله اول زمان
عهدی بوزوب کپروکنه دوردیلر	بولوبن فرصت کپرو ایل اوردیلر
لاپدا اولدی کپرو دونک ایش انکا	اول خبردن اولدی چوق تشویش انکا
ایده دفعن اهل کفر و نک سالوماه	ویردی اطراف ارطکر لکه [۶] شاه
دوندی کیتدی کپرو قته دن ینکا	بو قدر فتح اولوبن روزی انکا
اولدور ایش کم دانشله دوغرله	اویدی آنده حق کیشی ارطکرله
یوریدی سوکت ایله کلدی اول	بوکلنله کونکل برکتدی اول
حق یولنه جاتی ترک ایتدی اول	قیلیجه اول یورانی آلدی اول
یوزخی دوندردی آندن بوجهان	بونک اوستنه چوکیدی آرزمان
اوغلی عثمان قالدی آنک بیرنه	کتدی ارطکرک جهاندن بیرنه
نیرایه کم وارادیه بولدی یول	اولدی عثمان پیر اولود [۷] غازی کیم اول

خلافت عثمان و صفت او

ایل اورالر قتل ایدالر کافری	هرینکا بیریدی بیربولوک جری
اینه کولبله داخی کپرو حصار	سلجوک فتح ایتدی اول نامدار
آرزمانده چوق ولایت آلدی اول	دورمدی هرینکا لشکر سالدی اول
بورسان ازنیق ایلدی حصار	کافری بیقوب یاقیب اول نامدار
اول ایکی سین آلمدن ایردی اجل	ایله تقدیر ایچی حق عزل وجل
انکادی اهل کرامت اورخان	اولجک الدی بیرون اورخان
روزوشب تاراج ایتدی کافری	هرینکادن کندروبن بو جری
قبردیلر باقی نه وار برناویر	عورت اولدی بولدوغن ایتدی اسیر
آندن ایتدیلر غرا آدین آقین	کافر اوژره آقدیلر اعوان دین

[۱] یوکنسک — دیز چوکوب احترام ایتک ، [۲] اولومتی — اولامق
 [۳] بوکله (ارطکرل = ارطغرل) شکلنده یازیلجه جتی ایدی [۴] پوره =
 چوره ، اطراف [۵] تانا = تاتار [۶] ارطغرله [۷] اولو = بیوک

اولدی اول دین اهلنه پشت و پناه	چونکه حق اورخان ایندی پادشاه
اولدی ظاهر تا ابد آیات دین	اولدی عالی جاودان رایات دین
اویندیلر اونکیله عدلی عمر	منصف ایدی اورخان دادگر
اورده عدل عمر نیشه کله	قائده کیم عثمانیلر عدلی اوله
بونجه دارخیری آباد ایلهدی	مسجد و محراب بنیاد ایلهدی
پیرینه یتدی نه کیم باشلادی اول	دوغرو کلدی هر نه کیم ایشلادی اول
قول قراواش [۱] لطیف سیم وبر	کلدی هر پیردن انکلچوق سیم ووزر
بورسانی آلدی وایلهدی حصار	چونکه نصرت بولدی حقدن نامدار
مسجد ایلادی بنا ودارخیر	بیقون آنده کلیسا ایله دیر
درلو نعمتلر در و دیوارده	واردر شدی خبر اول آراده
علم اهلی بولدیلر آندن مراد	پاک دین ایدی وهم پاک اعتقاد
بولدی آندن مال وجاه نام و نان	علم دینه ایتدی باشلار سنان
انکا دیرلردی نریمان زمان	بیر بهادر سرور ایدی اورخان

فرستادن اورخان سلیمان پاشابه اوتیه قه [۱]

آنده ایدی شرط سرور لیک تمام	اولو اوغلی دی / سلیمان پاشا نام
هم ریاست هم سیاست اهل ایدی	هم شجاعت هم سخاوت اهل ایدی
شوبله کیم الطافیه معروف ایدی	خوب اوصافیه اول موصوف ایدی
کیم اولجه دین یولن ایده جهاد	دایما ایدردی جهدی اجتهاد
چنگه کیردوکنده آهن جا ایدی	فکر دوشدکنده اول آصفرا ایدی
خضم بند ایدی داخلی لشکر شکن	شیر کبر ایدی وهم شمشیر زن
مملکت فتح ایده و شهر و دیار	کیم یوریه لشکر ایله نامدار
واردی کافر اوستنه لشکر بیله	شکری امری و آتاسی را ایله
اولدی غازی اولغه آدی سزا	دین ایمون ایتدی اراده اول غزا
چوق دیار و شهر قلعه آلدی اول	نیریه کیم واردی غالب اولدی اول
آندن اوشانوردی [۲] مغربده فرنک	اول اراده اول قدر ایلادی چنگ
فتح ایتدی ایبلری ، شهر و دیار	قائده کیم ایردی ایبه اول نامدار
لاجرم بیر اولو سلطان اولدی اول	هر مرادی ایستدیکم بولدی اول
آلدی کافر بکلکندن چوق خراج	قلعه لر ویردیلر انکا مال و باج
طولدی الله اکبر ایله شهر و ایل	آز زمانده چونکه کچدی آی و بیل

[۱] قراواش = جاریه . [۲] اوتیه قه = اوتیه یاقا ، قارشی ، روم ایلی
 [۳] اوشاتقی = اوفاتقی ، کوچولک ، محبوب اولتی .

چاره نه حق امر نه عزوجل
 بوندا اوغراین کسی لابد کدر
 او ککل آتی نیچه کر کنه بیر
 اوشبومزلدن کامل دورور کدر
 بولنه منک زلف وخال وخط ولب
 چون تمام ایدر آتی کیرو بوزر
 اولوبه نفع ایلز آه و فغان
 که سرافراز ایلر وکه سرنکون
 اولدی بوندن خلده باغینه روان

بیر زماندن ایرد انکا جنک اجل
 فی الملل نه در جهان بیرره کدر
 چونکه آدی بیردر نه بوله بیر
 دتیه تنک مهرنی کونکلندن کیدر
 توپراغنک هر زره سین اتسن طلب
 خوب یازر خوب نقش ایدر دوزر
 اولدکیچون ایندی ناله اورخان
 بیر زمانیم چوبوچرخ آبکون
 تنکریدن وعده ایدون اورخان

خلافت غازی مراد

جنتک گلزارینه ایندی رخت
 کیم جهاد وغزو ایدی انکا مراد
 صاحب تدبیر واهل را ایدی
 نغی جوق و بوق ایدی آنده کزند
 نیچه لری ایندی بوخلکن امیر
 بیردن بس کوکله بینهوردی اول
 قاتنه کلدی خلیل چندری
 هر هنره عالم ناساز ایدی
 لطفله آتی اهل منصب قبلدی اول
 نه وزارت اولدی بیر ملکه امیر
 اولیه لوح کرمدن آدی حک
 بولدی آرایش اونونکه تاج و تخت
 هم غزایه همی مصروف ایدی
 قامونک ایندی انده باشلی
 اولش ایدی حق انکا لطف و پناه
 قیصره کیزدی [۳] جوق دورلو ذلل
 لیکن اولدی بیر بوزی کوزینه تنک
 بوپناه ایندی انکا کاولدور احد
 قامو انکا لشکرو هم یار ایدی

دوتوبن آتوز دو قوز بیل تاج و تخت
 الدی آتنگ بیرینی غازی مراد
 پادشاه کامل ودانا ایدی
 کونکلی پست و همی ایدی بلند
 نیچه دشمن لره اولدی دستگیر
 نیچه لرونک باشنی کورتوردی اول
 بینهوالقدن قیوبن چندری
 بو قوسیلانکی علمی آز ایدی
 عزت و حال فقیرنک بیلدی اول
 عاقبت ایندی آتی ملکه وزیر
 شاه اولانک کیم ایثنی بویله کرک
 چونکه اول غازی مراده ایردی بخت
 اول بهادر لفته کی [۱] مصروف ایدی
 اولدی یانگی [۲] انکا قرداشلی
 قیلجندن اولدی لر جله تباہ
 اول اولیدی که رومه سوندی ال
 اولدی اونونکه قرمان شاهی جنک
 هر بشکادن ایندی عون ومدد
 هر بهادر کیم ترده وار ایدی

[۱] جوق ، پک [۲] دوشان [۳] ایرکیزمک ، ارشدیرمک

چون ایشندی بوسوزی غازی مراد
 ایستادی کیسندن اول مدد
 برق وار ایریشبانی اوردی ضرب
 جیده اویشندی سندی تیغ تیز
 هم تر هم ترک اولو بن تلف
 قاجدی اونکنندن قرمان شاه آنک
 رخت وینکاهی قمو ترک ایتدیلر
 جون قرمانلردد بیلورسین نه وار
 نیجه بکیر اولدیلر آنده هلاک
 چون میسر بولدی [۱] اوشبو فتح انکا
 لاجرم اول کافره بولدی ظفر
 سوزا و کشدور [۲] چونکیم اول غازی مراد
 یابدی دارالخیر جامع توبه هم
 روم ایلمن چون مسخر ایلدی
 لازه [۳] داخی اچی طمع انجام کار
 کپورت ساغر به داکن نه گه وار

جنگ کردن سلطان سعید غازی مرادینک بالشکر لاز

ایده لر غازی مراد ایله نبرد
 آندی غازی خان اولارنک ایله جنگ
 قوپدی بیر جنگ اوراده کیم روزگار
 باش ایدی هرینکا کیم اینسک نظر
 پر دولو باش وینندی قات قات
 خیرندن اول حربده اولور زبون
 قاهوه کیتدی دشمنی خیل و سپاه
 دوردی اوراده دینجا کر جری
 قانه آلوده اول لب تاپاوسر
 کودد لر ایچنده اولیشدی نهان
 چون قضا ایردی تاورکن دوردی اول
 اول اراده دهرده سلطان سعید
 چون شهادت بولدی غازی شهید

قیدیلر آنک وجودن خاک کرد
 شویله اولدی آنلره بیر یوزی سنک
 ابتدی تاریخینی آنک یادکار
 کوده ایدی نبره یه قیلین کذر
 کشته لر اوستنده پورر ایدی آت
 قاجدیلر کفار اورادن سر نکون
 قالدی بر قج قول ایله بر یرده شاه
 اول اراده بوله لر اول سروری
 یا تور ایمش آنده بر کافره مکر
 لیکه غازی خان کورار ایدی عیان
 سیچریب خنجرله شاهی اوردی اول
 غازی اولدی مطلقا اولدی شهید
 بیرینه اوتوردی سلطان بایزید

[۱] بولوق = اولوق [۲] اوکش = چوق [۳] لاز . لاس = میریه

خلافت سلطان بایزید

دو کلی ایشرده کامل اولدی اول	آته دده کیبی عادل اولدی اول
قیلوراید انعام ایپردی احترام	علم اهلینی سوردی نیکنام
ایتدی کیم مجموع خلقه پیشوا	شیخ افتدی انکا کلدی بی نوا
ایل و کون و قلعه و شهر و دیار	جون نصب و پردی انکا اول نامدار
جانه آلوب سام سونه کلدی اول	رومدن سیواس و طولوغات آلدی اول
دوندی کیرو دار ملکندن ینکا	چونکه اولدی فتح اولدانی انکا
قاموسینی فتح ایتدی اول شهریار	تایجد انطاکیه شهرودیار
قونیه لارندینی داخی آلدی اول	جون قرمان ایل لرینه کلدی اول
هرنه کیم وار ایدی آلدی شهریار	قومدی اول بورده شهردیار
مملکتده قیلدی غایت عدل و دار	کلدی دارالملکه و اوتوردی شاد
اولو کیچی عیثه مشغول اولدی	خلق جون اول عدل آنده بولدی
کیم انونک عدلیله معمور اولدی	بو قاموروم ایچره بربر قالدی
ایشی طاعت اولدی کیم لیل و نهار	بیر زماندن زهد ایتدی اشکار
دینکلامادی داخی هرکز چنک و نی	المدی هرکز اینه جامی
کیتدی و کلدی ینه لیل و نهار	بونک اوستینه چوبیر قچ روزکار
مصر سلطاینه ایرشدی اجل	امری ایله خالفک عزوجل
مصر نیم اولدی دیبو سویلیدی	بونی ایشیدب شامه قصد ایلیدی
لشکرله ملدینه کلدی اول	فرستدور دینتا نونک دوندی یول
کیرو دارالملکه دون دوردی عنان	فتح ایدوبن انی اوتورد بیر زمان
کیرو یازین شام فتحیه کیره	کلدی کیم قیشن اوتوره یازوق کوره
ییلادی آنی کیم اول تقدیر ایدی	یوقوز کیم ایتدوکی تدبیر ایدی
ملک دولدی فتنه و خوف و فتور	بوراده رومه ایریدی تیمور
آنی کیم اولمکدورر حیله همین	ذکر و حشت چونکه و حشت دور یقین

پادشاهی سلطان سلیمان

کون گیبی روشن نه حاجت درکداه	میر سلیمان اولدی انونک بیرینه شاه
لیک اولمز ملک آلامغه هوس	کرچه لشکر وار و کنج و دست رس
فتح اولایدی انکا شرق و غرب	ایته ملک اولمدن اراده حرب
اول فتوت اهل در نیم الفتی	اول سروت اهل اهل در اهل عطا
قامودن چونکره کلوبن بولدی آد	افزینشدن چو بوشاه دل مراد
ایلوم یونظمی و صفیله تمام	بن داخی آنک آدینی ایدور ختم
یولنه جان و جهان وردی آنک	احدی خدمتینه ایردی آنک

احمدی عثمانیوں نے زندہ اولدینی کی آذربائیجان میں چھپا دی اور شہرت
 قازان میں۔ نیکم شو صحیفہ لہ نقل ایسٹیکس پارچہ دہ شیراز دہ ۹۶۶ دہ
 یازمش بر نخدن آلمش در . بونک لانی آذری بہ تحویل ایڈلشدر .
 منظومہ نیک حاوی اولدینی وقایع تاریخیہ — سائر تاریخیہ نظرآ
 قسماً ناقص اولدینی کی — قسماً دہ فضلہ در . شو فرقلرک تدقیق مقالہ
 آئی بہ تعلیق ایڈلدی .

بال حسن اوغلی

نجیب عاصم

